

Sum havsins sandur verður pening úr ótomuligur og ótelj- uligur. Hvat megna ikki bank- magnaturin, stórvirkis- og olju- kongar! Láturliga tíð, ið nú er, menn tala um kreppu, arbeiðs- loysi og fiskiløysi — og hinna upp í gleði yvir hálvaaðru mil- lión til vegir og havnir. Sutt og ómagaskapur! Jarnbreytir, snarljóstok, loftsbúgvar ímillum oyggjar og fjøll, loftstór, sepp- linarar og flúgvumaskinar, ongar rotnar sluppir og falltáði Ísvirkir og Ísvirkibátar, men hundrað- tals av trólarum og tankbátum av bókrót, tekk og eik við drign- um listum og chesterfields möblum tað er ríkið diktatorstus, tað eru framtíðar Føroyar!

Hastið tí í hernað, Føroyingar, fylkist, gerið tykkara hlinseið høvdingum at fylgja!

Heilir Tórstein, Janus og Kristian!

Heilir a la Hitler, Göring og Goebbels!

Stamikukkur.

Jørgen Nielsen.

Indtil nu har Jørgen Nielsen været altså upaaagtet som Forfatter. Han har længe fortalt, at man lagde Mærke til ham og læste ham, for han skriver ligesaa godt som de bedste, og det, han skriver om: jyske Almuefolk, kender han til Bunds. Han er et meget klogt Menne- ske, usentimental og sanddru, og dog rummer han en sagmodig Livsvisdom, der giver hans klare og strenge Livsbillede Varme. Man kan ikke hygge sig med ham, men man bliver klogere af at læse ham. Han skriver om Livets mest elementære og voldsomste Kræfter, om Kampen for Brødet og Kvinden, om Ungdommens Trang til Udfor- delse og om de trofaste Smaa- kluge, der taaler og dojer under Klage, som levede de helt uden for den Civilisation, der netop i disse Aar har opslaaet en stor Ankeprotokol, hvor enhver kan komme med sit. Han skriver om den raa Natur, om enfoldige Mennesker, der handler ud fra pludselige Indskydelser, og om Religionen, der i mangfoldige Aar har været Almuens eneste Trøst — men ogsaa til stort Bø- svar i Kampen med Køds Længsler.

Det er Folkelivsbilleder, ja, men i Modsætning til den almindelige Litteratur om Almuen er Jørgen Nielsens Fortællinger ikke blot af folkepsykologisk, men af almen Interesse. De har men- neskeligt Perspektiv. Man kan sige, at det er en fattig, lille Verden, han skildrer; alle disse vilde Drifter, der stormer frem uden at have noget andet Maal end at mættes, giver tilsynelæ- dende kun et Indtryk af aandelig Armod. Men det er netop Jørgen Nielsens Fortjeneste, at han har belyst disse Grundtræk i Menneskets Naturhistorie i saa skarpe Omrids og uddybet dem saaledes, at selv Civilisationens Mennesker genfinder deres egen dybeste Natur i disse Almueskik- kelser.

De kommer os alle ved. De giver Stof til Eftertanke.

Det skal indrømmes, at de for- ste tre Bøger kun giver Brud- stykker af Jørgen Nielsens sær- prægede Forfatterpersonlighed. Sprogligt har han aldrig faaet. Han er den fødte Skribent og har fra første Færd kunnet skabe Liv. Men trods Naturvarmen i hans Skikkelser, har de med faa Undtagelser ligget i et lidt for køligt Frostlys til ogsaa at kun- ne bevæge. Men i Aar har han skrevet sin store Bog. Den hed- der: „En Kvinde ved Baalef“.

og i den har han nedlagt ikke alene al sin store kunstneriske Evne, der er ikke et overfødt Ord, ikke en Ting, som ikke lyser, men ogsaa hele sin kloge og folsomme, man kan godt sige blide Livsvisdom. Det er en sanddru og streng Bog, men den er gennemlyst af en usigelig Om- hed, en godhjertet Deltagelse med Jordens smaa Mennesker, der har saa svært ved at naa det, de længes efter, men dog naar det omtrent ad Omveje. I hans Forfatterskab er det et Gen- nembrudsværk. Der sker en stor Uretfærdighed, hvis denne For- tælling bliver tilsidesat.

Den er en Gave, man bør skøn- ne paa, en Kærlighedsgave. Interessant er det at følge, hvorledes alt det bedste i hans første Fortællinger er sammen- smeltet til en levende Helhed i denne ene, hans store Bog Alt, hvad han har lovet i disse, har han holdt i denne.

Det er nu fire Aar siden, at han udsendte „Lavt Land“, en Sam- ling Fortællinger om jyske Al- muestories, dystre og krasse Hi- storier om, hvad disse socialt saa uanselige Smaafolk rummer af mægtige uberegnelige Natur- kræfter. Med skarpe, men sik- kert førte Snit, lukkede han op for deres Inderste. Man fik det Indtryk, at dette var et stort rugende Mørke, men da det først kom ud i Dagen, fortonede det sig som et Luftsyn af truende Taageskikkelser af et meget jor- disk Præg i Hædet, Hævnens, Blodrusens, Mordets, Usæthedens og den undertrykte Livs- hungers, den tilstedesløse oprø- ske Fordringer, der alle kom til Udløsning gennem Spændingen med Omverdenen. Det var en Virkelighedsskildring, der kunde staa Maal med de bedste. Man erindrer disse Fortællinger som en Tummel af Mennesker, der blev styngt ud af deres rolige, trælse Hverdagsliv af Drifter, de ikke selv havde Evne til at gøre sig klar, og som derfor bragte dem i Uføre. De var glimrende udførte, disse Skikkelser, Jørgen Nielsen er en skikkelsesdannende Kunstner. Men nu kan man til- føje: de var næsten for glimren- de, for flotte, man savnede Van- men for al denne Glans. Men det første Skridt var gjort. Man vidste, hvem Jørgen Nielsen var.

Mere Inderlighed kom der ind i hans næste Fortælling, „Offer- baal“, der foregaar i jyske In- dremsions Kredse. Her viste Jørgen Nielsen sin usædvanlige Evne til klart og dybt at rede- gøre for den psykologiske Ud- vikling, der foregaar i Menne- sker, skønt de fra først til sidst forbliver de samme. Menneskene forandrer sig ikke. Men det er gennem de intense Oplevelser, at de naar frem til at kende de For- sætninger, efter hvilke de maa leve. Der maa Oplevelse til, Tan- ken kan ikke gøre det, Sorg og Smerte er selve Livets Princip. To Skikkelser i denne Bog er Nyskabninger i dansk Litteratur. Den vankelmødige, usikre lille Gerd, der maa opleve sin sande Elskedes Favntag ude i Engene, før hun kan finde sig til Rette med sin strenge Mand og Troen paa en straffende Gud. Den anden Skikkelse er hendes Mand, Lucas, en god Kristen, men ikke noget godt Menneske, en asketisk Slider og som alle Puritanere svært omgængelig og ukærlig.

Mindre let tilgængelig er den store Roman „De hovmodige“, der ubarmhjertigt og skarpt vi- ser, hvor svært de intellektuelt indstillede har ved at klare de al- lerenkleste Ting som Kærlighe- den. De instinktløse er golde, først naar Instinktet vaagner til Liv i dem, bliver Tilværelsen na- turlig og enkel. Hovmodet maa brydes, for at man kan leve. Det er en kløgtig, men for langt udspondet Bog, i hvis psyko- logiske Udredninger J. P. Jacob- sens Stil spøge vidtløftigt.

Endelig kommer saa i Aar „En Kvinde ved Baalef“. I den er hele Jørgen Nielsen. Han er her vendt tilbage til sine jyske Almuefolk, som han kender saa godt. Han har ogsaa her et sikkert Greb om de Na- turkræfter, der bestemmer Men- neskenes Liv, men han har faaet mere med, han er naaet lægere frem ved ogsaa at medtage hele den Hverdagens Atmosfære, der omgiver Bønderfolk. Han har læ- get deres Omgang og Sammen-

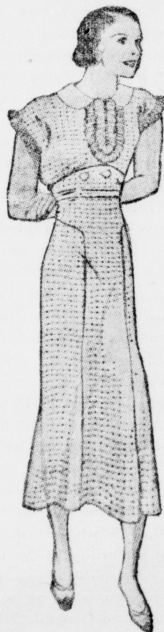
komster med, og han har vist, hvor fin en gammel Kultur, hvor megen Blufærdighed, deres faa- mælte Omgangstone, deres Sæd og Skik rummer. Han har for- nyet sine Skikkelser, gjort dem mere sociale. De lever her i Samfund, som man ser og ken- der dem. Der er f. Eks. en Skil- dring af jysk Almue omkring et Kaffebord med mange Kager. Der siges ikke meget, og det, der siges, er ventet, man vil be- vare Fællesskabsstemningen og ikke tale om noget, der kan give Anledning til Debat. Bedre Indblik er ikke givet i gammel dansk Bondekultur. Det slaar alle Museumsopstillinger, det er en Skildring, der utvivlsomt en Gang vil komme med i den danske Læsebog. Jørgen Nielsen har el- ders savnet Humor. Men her er det brudt frem som et stille, lyst Skær. Og hvor kærligheds- fuldt har han ikke opfattet alle disse forskellige Mennesker, den altfavnende Bondekone Margrete da især, hvert Ansigt tegner sig i tydelige Omrids, det er en le- vende Verden set i Sandhedens og Overbærenhedens Lys.

Og det er en Bog med vidt Perspektiv. Den tunge, jyske Bondekarl, Daniel, er ikke blot en typisk Dansker med jysk Særpræg, han er Dem og mig, han er et Ud- tryk for alle dem, der har op- levet, at Virkeligheden er helt anderledes, end man har tænkt sig. Det er en svar Ting at komme til den Erkendelse, og for et trægt Sind som Daniel fører den til Grænsen af Van- vid. Men han kommer sig af Forbløffelsen over at se Virke- ligheden, som den er. Undren- de gaar den op for ham. Det er, som om man ser Solen staa op. En Sjæl er født.

I mange Aar er der ikke kom- met saa smuk og kunstnerisk afklaret Bog paa Dansk. Den er et Digterværk. Jørgen Nielsen har indskrevet sit Navn i dansk Litteratur.

Axel Broe.

Nederdelen knappes ogsaa.

I en ganske overordentlig Grad er Knapper blevet moderne paa Damer- nes Kostumer. Der er de skønneste Ting fremme i Knapper, mange er trefarvede for Kunstneren og kan helt gøre det af for det andet Pynt paa Kjo- len.

At knappe Nederdelen paa Blusen er praktisk, blot Knapperne er store nok. Det er en nydelig og god Ide, som man ser det paa Modellen.

Rómastampur

I okkara mjólkabúð er RÓMASTAMPUR at fáa hvønn dag, bæði av vanligari mjólk og av mjólk við meira róma i.

A.S Thorshavns Mælkforsyning og Margarinefabrik.

SJÓVINNUBANKIN

avgreiður alt bankarbeiði.

Opin 11-2 og 5-6.

Annoncerende!!

Vejen til en virkningsfuld Reklame

gaaer gennem en Annonce i

„Føroya Social-Demokrat“.

„Føroya Social-Demokrat“

har vundet Indpas hos det store, jævne Publikum,

Det er derfor i Deres egen personlige In- teresse at benytte „Føroya Social-Demokrat“ til al Avertering i Fremtiden.

Rederiforeningen.

I Henhold til sidst afholdte Generalforsamlings Beslutning sammenkaldes Foreningens Med- lemmer til ekstraordinær Gene- ralforsamling Lørdag den 25. August.

- 1) Kontrakterne 1935.
- 2) Endelig Vedtagelse af U- flutningsfælgiðs - Indlem- melse i Rederiforeningen som dennes Fiskeatdeling og Godkendelse af det ved- tagne Kontingent.
- 3) Samt de med Punkt 2 for- bundne Ændringer i Rederi- foreningens Love.

Færøernes Rederiforening.

Hoyrívur

við 20 tíndum: 2 kr. 50 oyr.
- 18 tíndum: 2 - 25 -
- 16 tíndum: 2 - 00 -
Hoyrívur til børn: 1 kr. 50 oyr.
Rívurnar eru sterkar og lættar.

Trond Hansen,
Telf. 146.

„SMÆRAN“

hefur góðar og bilgjar vörur. Ringið ella skrivið. Vörurnar verða sendar um allan byin og út á bygd.

„Okkara“ TOILETSEER er droje, billige, og har den Par- fume, som De synes om.

Føroya felag móti tuberklasjúku

afholder ordinær Generalforsam- ling Mandag 13. August Kl. 8 i Klubbens lille Sal.

Bestyrelsen.

Partifælle! Har du spurgit din Nabo og din Arbejdskammerat, om han holder „Føroya So- cial-Demokrat“? Gør han det ikke, bør du opfordre ham dertil.

Útgevarar: Javnaðarmannafelag.
Blashtjórar: P. M. Dam, Tvoroyri, ábyrgdarmaður.
P. K. Mouritsen, Tórshavn.
Prentsmíðja B. Z. Jensens, Tórshavn.